

ในเรื่องเงินทุนที่จะดำเนินการเพราะต้องใช้เงินทุนเป็นจำนวนมาก และแม้พรรคแรงงานจะได้ดำเนินการตามมาตรา ๒๕ พรรคแรงงานก็ไม่อาจหางบประมาณมาดำเนินการต่อไปได้ พรรคแรงงานจึงไม่ขอแก้ไขเอกสารและไม่ขอส่งเอกสารเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดตั้งสาขาพรรคต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง

ดังนั้นข้อเท็จจริงจึงรับฟังได้ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า เมื่อครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคแรงงาน พรรคแรงงานได้ดำเนินการเพียงแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรค ๒ สาขา แต่เอกสารการจัดตั้งสาขาพรรคไม่ครบถ้วนถูกต้องและไม่มีการแจ้งการรับสมัครสมาชิกพรรค จึงเห็นว่า พรรคแรงงานไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

สำหรับคำชี้แจงของพรรคแรงงานที่ว่า พรรคแรงงานได้ยุบเลิกตามมติของคณะกรรมการบริหารพรรคแรงงาน ครั้งที่ ๔/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๔๘ และได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่วิสามัญพรรคแรงงาน ครั้งที่ ๑/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๘ นั้น เมื่อพิจารณาข้อบังคับพรรคแรงงาน ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ระเบียบการจัดตั้งพรรคแรงงาน ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๔๗ แล้ว เห็นว่า ข้อบังคับพรรคแรงงานไม่ได้กำหนดเหตุที่ต้องเลิกหรือยุบพรรค นอกจากถูกยุบเลิกตามกฎหมาย และไม่ได้กำหนดเรื่องการยุบเลิกพรรคโดยคณะกรรมการบริหารพรรคหรือที่ประชุมใหญ่พรรค ดังนั้น เมื่อพรรคแรงงานไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงเป็นเหตุให้ยุบพรรคได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงให้ยุบพรรคแรงงาน

นายผัน จันทรปาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ปฏิบัติหน้าที่ประธานที่ประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายจิระ บุญพจนสุนทร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๗/๒๕๔๘

วันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๔๘

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคแรงงาน

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคแรงงาน เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๔๗ ซึ่งครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันที่พรรคแรงงานจะต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ในวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๘ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้มีหนังสือลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๗ แจ้งให้พรรคแรงงานดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ แล้ว

เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๘ พรรคแรงงานแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรค ลำดับที่ ๑ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๘ หมู่ที่ ๑ ตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู และเมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๘ พรรคแรงงานแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรค ลำดับที่ ๒ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๘๔ ตำบลกระเปาะใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ ปรากฏว่าเอกสารการจัดตั้งสาขาทั้งสองแห่งยังไม่ครบถ้วน นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงแจ้งให้พรรคแรงงานชี้แจงและให้จัดส่งเอกสารเพิ่มเติม ต่อมาวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๘ ซึ่งเป็นวันครบกำหนดที่พรรคแรงงานต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๕ พรรคแรงงานแจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่าในการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคแรงงาน ครั้งที่ ๔/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๘ มีมติให้ยุบพรรคแรงงาน เนื่องจากมีปัญหาในการดำเนินกิจการของพรรค และได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่สามัญพรรคแรงงาน ครั้งที่ ๑/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๘ แล้ว

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ กำหนดให้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไปซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนพรรคการเมืองประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา

ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคแรงงาน เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๔๗ และได้แจ้งให้พรรคแรงงานดำเนินการตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ แล้ว แต่เมื่อครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ตามที่กฎหมายกำหนด คือในวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๘ พรรคแรงงานมีเพียงการแจ้งจัดตั้งสาขาพรรคสองสาขา และไม่มีการแจ้งการรับสมัครสมาชิกพรรค จึงถือได้ว่าพรรคแรงงานไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงมีเหตุให้ยุบพรรคแรงงานตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ประกอบกับพรรคแรงงานมีมติให้ยุบเลิกพรรค เนื่องจากไม่สามารถดำเนินการในทางการเมืองได้ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคแรงงานตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

คดีมีปัญหาว่ามีเหตุยุบพรรคแรงงานตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองผู้ร้อง หรือไม่
บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

“มาตรา ๒๕ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิก ซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมือง อย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา”

“มาตรา ๖๕ พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๑.ล๗

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ หรือ มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

๑.ล๗”

พิเคราะห์แล้วข้อเท็จจริงในชั้นพิจารณาของนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ความตามคำร้องของผู้ร้อง ประกอบกับพันจ่าเอก ชิน ทับพลี หัวหน้าพรรคแรงงาน ได้มีคำชี้แจงลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ รับข้อเท็จจริงตามคำร้องของผู้ร้องและยืนยันว่าแม้ศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำสั่งยุบพรรคแรงงานก็ไม่มีข้อโต้แย้งใด ๆ

ข้อเท็จจริงได้ความดังกล่าว จึงฟังว่าพรรคแรงงานไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ จึงเป็นเหตุให้ต้องถูกยุบพรรคตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคแรงงานตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายจิระ บุญพจนสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ